

Δημοσιονομικό πλαίσιο για ανάπτυξη

Η κρίση της προηγούμενης δεκαετίας είχε στη βάση της τη χαμηλή παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, εκδηλώθηκε όμως ως αδυναμία συνέχισης της χρηματοδότησης του ελληνικού Δημοσίου. Μέσα από τα τρία προγράμματα, οι πολιτικές προσαρμογές μετέτρεψαν τα δημοσιονομικά ελλείμματα σε πλεονάσματα. Η κρίση που προκάλεσε η πανδημία COVID-19, όμως, κατέστησε το δημόσιο ταμείο και πάλι έντονα ελλειμματικό.

Η πανδημία ανέστειλε την εφαρμογή κεντρικών ευρωπαϊκών δημοσιονομικών κανόνων, αλλά αυτοί εύλογα θα επανέλθουν. Το κύριο ζητούμενο είναι, όμως, πώς θα υποστηριχθεί η ανάπτυξη. Η πρόταση της **Επιτροπής Πισσαρίδη** για τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, δια-

μό από εκείνον του ΑΕΠ. Αυτή είναι κεντρική προϋπόθεση της επίτευξης αναπτυξιακής δυναμικής, συμπληρωματικά με τις αναγκαίες δομικές μεταρρυθμίσεις.

Τέταρτον, εξίσου, αν όχι και περισσότερο σημαντική, είναι η ανακατανομή στη βαρύτητα των κατηγοριών δημοσίων δαπανών και η βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους. Είναι προτεραιότητα η ενίσχυση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και ο σχεδιασμός του, ώστε να συμπληρώνει τις ευκαιρίες που προκύπτουν από τους ευρωπαϊκούς πόρους. Επιπλέον, η ενίσχυση των δαπανών του συστήματος υγείας και σε άλλες κομβικές περιοχές, όπως οι δομές προσχολικής εκπαίδευσης και μετα-σχολικής κατάρτισης. Αντίθετα, οι δαπάνες συντάξεων πρέπει να ανέρχονται με σαφώς χαμηλότερο ρυθμό από το ΑΕΠ, αλλιώς και οι ίδιες δεν θα είναι διατηρήσιμες. Ενώ, η αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και η επτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού, θα επιτρέψει ασφαλώς λιγότερες νέες προσλήψεις στη δημόσια διοίκηση και εξορθολογισμό της σχετικής μισθολογικής δαπάνης.

Πέμπτον, στην πλευρά των εσόδων, κρίνεται απαραίτητη η διεύρυνση της φορολογικής βάσης έτσι ώστε να κατανεμηθούν δικαιότερα τα βάρη σε εισοδήματα που σήμερα συστηματικά αποκρύπτονται, σε αντιδιαστολή με τη νόμιμη μισθωτή εργασία που επιβαρύνεται υπέρμετρα, φορολογικά και ασφαλιστικά.

Τέλος, στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών μέτρων στήριξης της ανάκαμψης δημιουργείται βραχυπρόθεσμα πολύτιμος δημοσιονομικός χώρος, ο οποίος είναι κρίσιμο να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά ώστε να έχει υψηλό αναπτυξιακό πολλαπλασιασμό.

Κάθε ένας από τους παραπάνω όρους έχει τη σημασία του και δεν μπορεί να αγνοηθεί χωρίς βαριές επιπτώσεις. Η επίτευξη των σχετικών στόχων δεν είναι προφανής ούτε εξασφαλισμένη. Το συνολικό πλαίσιο, όμως, που περιγράφεται, μπορεί να υποστηρίξει μια πολύ θετική πορεία της χώρας κατά τα επόμενα χρόνια, ιδίως αν η στόχευση είναι συστηματική, συνεπής και αξιόπιστη.

Ο Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του IOBE και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

ΠΝΩΜΗ
ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ

μορφώνει και ένα δημοσιονομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο οι αναγκαίες τομές στη λειτουργία των αγορών και του δημόσιου τομέα μπορούν να οδηγήσουν την οικονομία σε υψηλότερη τροχιά εισοδημάτων και ευημερίας. Τα επιμέρους στοιχεία που το ορίζουν είναι πολύ διαφορετικά από όσα ισχύουν τα τελευταία πολλά χρόνια στη χώρα.

Πρώτον, για να διασφαλιστεί η αξιοπιστία της οικονομικής πολιτικής και η βιωσιμότητα του υψηλού δημόσιου χρέους, απαιτείται η στοχοθεσία και επίτευξη συστηματικών πρωτογενών δημοσιονομικών πλεονασμάτων. Η πορεία του δημόσιου χρέους πρέπει να παραμείνει σε ήπια πτωτική τροχιά μεσοπρόθεσμα.

Δεύτερον, τα πλεονάσματα αυτά θα πρέπει να είναι σχετικά ήπια και ρεαλιστικά, ώστε να μην καταπινίγεται η αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας. Με βάση τη διεθνή εμπειρία και τα χαρακτηριστικά της οικονομίας μας, θα μπορούν να είναι της τάξεως του 1% έως 1,5% του ΑΕΠ.

Τρίτον, τόσο οι δημόσιες δαπάνες όσο και τα φορολογικά έσοδα θα πρέπει να αυξάνονται μεσοπρόθεσμα με χαμηλότερο ρυθ-